

Valtuusto

20.05.2024

Kokoustiedot

Valtuusto

Aika 20.05.2024 klo 17:30 - 21:45
Tauko klo 19.34 - 20.00
Paikka Valtuustotalo, Espoonkatu 5

Läsnä

Hopsu Inka puheenjohtaja
Aaltonen Juri valtuutettu
Aavaparta Tiina valtuutettu
Alaviiri Kaisa valtuutettu
Ali Abdirahman valtuutettu
Ampuja Ari valtuutettu
Aro Olli valtuutettu
Arstila Leila valtuutettu
Cederlöf Karin valtuutettu
Elo Simon valtuutettu
Elo Tiina valtuutettu
Fagerström Noora valtuutettu
Gestrin Christina valtuutettu
Grönroos Simo valtuutettu
Guzenina Maria valtuutettu

saapui klo 18.10 § 30

poistui tauon aikana,
tilalle varavaltuutettu
Hellström Martti klo
20.17 § 34

Gästrin Eva-Lena valtuutettu
Halkosaari Tommi valtuutettu
Havu Isto valtuutettu
Hietanen-Tanskanen
Ira valtuutettu
Hyrkkö Saara valtuutettu

poistui klo 21.21 § 36

tilalla varavaltuutettu
Doogie Gyan

af Hällström Nina valtuutettu
Jama Mohamed valtuutettu
Juuti Sini valtuutettu
Juvonen Arja valtuutettu
Järvenpää Kaarina valtuutettu
Järvinen Hannu valtuutettu
Kajava Henna valtuutettu
Karimäki Johanna valtuutettu
Katainen Mervi valtuutettu
Kauma Pia valtuutettu

tilalla varavaltuutettu
Konttas Hanna

Kauste Mika valtuutettu
Keisteri-Sipilä Elli valtuutettu
Kemppe-Virtanen Pirjo valtuutettu
Kerola Hannele valtuutettu
Keronen Jiri valtuutettu

	Kilpijoki Kerttu-Liisa Kivekäs-Liisa	valtuutettu valtuutettu	tilalla varavaltuutettu Ali Habiba
	Koponen Noora	valtuutettu	tilalla varavaltuutettu Hertell Sirpa
	Korhonen Henri Kurri Vanessa Laakso Mikko Laakso Ville Lahtinen Teemu Laiho Mia Limnell Jarno Lindholm Julia Löyttyniemi Meri Markkula Markku Marttila Helena Mykkänen Kai Nevanlinna Risto Nieminen Pinja	valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu	poistui klo 19.02 § 30, tilalle Naina Rajani
	Nores Mia Partanen Henna Pentikäinen Aulikki Portin Anders Poutala Mika Puntila Päivi Ruoho Veera Räf Marika Sammallahti Tere	valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu	tilalla varavaltuutettu Ilkko-Ervasti Pauliina
	Saramäki Sara Savela Sari Seppälä Peppi	valtuutettu valtuutettu valtuutettu	poistui klo 18.42 § 30, tilalle Verna Finström poistui klo 20.24 § 34, tilalle Outinen Maria klo 20.27 § 34
	Sistonen Markku	valtuutettu	
	Stenvall Nora Särkijärvi Jouni J. Uotila Kari Valle Jaana Vanhanen Joel Vehmanen Emma- Stina Viljakainen Paula Vuornos Henrik Värmälä Johanna Ülle Auli	valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu valtuutettu	tilalla varavaltuutettu Hirvasvuopio Janne
Muut saapuvilla olleet	Pohjanmaa Kaisa Mäkelä Jukka	nuorisovaltuuston varaedustaja kaupunginjohtaja	

Rinta-aho Harri	kasvun ja oppimisen toimialajohtaja
Isotalo Olli	Kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Heinaro Mervi	elinvoimajohtaja
Konttas Ari	rahoitusjohtaja
Pajakoski Johanna	viestintäjohtaja
Ala-Aho Virpi	kaupunginreviisori
Nousjärvi Niina	kehittämispäällikkö
Majuri Jouni	kaupunginsihteeri, sihteeri

läsnä asian 7 käsittelyn
ajan klo 19.15 - 19.34 ja
20.00 - 21.16

Allekirjoitukset

Inka Hopsu

Jouni Majuri

puheenjohtaja

sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty

Joel Vanhanen

Helena Marttila

pöytäkirjantarkastaja

pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tämä pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa 27.05.2024

Käsitellyt asiat

Pykälä nro	Liite nro	Kokousasian otsikko	Sivu
§ 28		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	6
§ 29		Pöytäkirjan tarkastajien valinta	7
§ 30	1	Vuoden 2023 arviointikertomuksen käsittely	8
§ 31	2	Vuoden 2023 tilintarkastuskertomus, tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapaudesta päättäminen 1.1.-31.12.2023	11
§ 32	3, 4	Vuoden 2023 tilinpäätös ja tuloksen käsittely	13
§ 33		Kulttuurilautakunnan jäsenen eronpyyntö ja täydennysvaali	21
§ 34	5, 6	Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartan hyväksyminen	24
§ 35		Valtuustokysymys liikuntavammaisten koululaisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta	31
§ 36		Valtuustoaloite erillisen esteettömyysohjelman laatimiseksi	38
§ 37	7	Valtuustoaloite lasten ja nuorten sähkötupakoinnin kitkemiseksi	47
§ 38		Kokouksessa jätetyt aloitteet ja kysymykset	54

§ 28

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Selostus

Valtuusto oli kutsuttu koolle puheenjohtajan allekirjoittamalla 8.5.2024 päivätyllä jäsenille toimitetulla kokouskutsulla.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

7/57

Valtuusto

§ 29

20.05.2024

§ 29

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Joel Vanhanen ja Helena Marttila.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

8/57

Tarkastuslautakunta
Valtuusto

§ 50
§ 30

24.04.2024
20.05.2024

Asianumero 125/00.03.00/2024

Valtuusto 20.05.2024 § 30

§ 30

Vuoden 2023 arviointikertomuksen käsittely

Valmistelijat / lisätiedot:
Ala-Aho Virpi
Väyrynen Heidi
Jalli Aino
Lepistö Jussi
Björklund Riitta
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Tarkastuslautakunta

Valtuusto

1
merkitsee tiedoksi arviointikertomuksen vuodelta 2023,

2
velvoittaa kaupunginhallituksen pyytämään lautakunnilta selvitykset ja kuvaukset toimenpiteistä, joihin on ryhdytty tai ryhdyttävä arviointikertomuksessa esitettyjen epäkohtien korjaamiseksi sekä toimittamaan ne käsiteltäväksi valtuustolle ja tiedoksi tarkastuslautakunnalle osavuosikatsauksen käsittelyn yhteydessä ja

3
antaa kaupunginhallituksen tehtäväksi ottaa huomioon seuraavassa talousarviovalmistelussa ja tilinpäätöksen laadinnassa arviointikertomuksessa tehdyt havainnot.

Käsittely

Valtuuston puheenjohtaja Hopsu ehdotti, että tämä asia ja kaksi seuraavaa asiaa keskustellaan yhteisesti ja päätöksenteko tehdään kunkin asian osalta erikseen ja edelleen että tarkastuslautakunnan puheenjohtaja pitää ensimmäisen puheenvuoron. Valtuusto hyväksyi yksimielisesti puheenjohtajan käsittelyjärjestysehdotuksen.

Päätös

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	9/57
Tarkastuslautakunta	§ 50	24.04.2024
Valtuusto	§ 30	20.05.2024

Valtuusto:
Tarkastuslautakunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunnan tulee antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomus, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Päätöshistoria

Tarkastuslautakunta 24.04.2024 § 50

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginrevisori Ala-Aho Virpi

Tarkastuslautakunta hyväksyy vuoden 2023 arviointikertomuksen.

Tarkastuslautakunta esittää valtuustolle, että

Valtuusto

1
merkitsee tiedoksi arviointikertomuksen vuodelta 2023,

2
velvoittaa kaupunginhallituksen pyytämään lautakunnilta selvitykset ja kuvaukset toimenpiteistä, joihin on ryhdytty tai ryhdyttävä arviointikertomuksessa esitettyjen epäkohtien korjaamiseksi sekä toimittamaan ne käsiteltäväksi valtuustolle ja tiedoksi tarkastuslautakunnalle osavuosikatsauksen käsittelyn yhteydessä ja

3
antaa kaupunginhallituksen tehtäväksi otettavaksi huomioon seuraavassa talousarviovalmistelussa ja tilinpäätöksen laadinnassa arviointikertomuksessa tehdyt havainnot.

Käsittely

Arviointikertomus käsiteltiin kokouksessa luvuittain. Keskustelussa esiin nousseet ja kannatetut muutokset kirjattiin suoraan arviointikertomukseen.

Elli Keisteri-Sipilä ilmoitti olevansa esteellinen ja oli poistuneena klo 17.49–17.50 ja 18.16–18.18 käsiteltäessä nuorten työllisyyden edistämistä sekä

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	10/57
Tarkastuslautakunta	§ 50	24.04.2024
Valtuusto	§ 30	20.05.2024

nuorisopalveluja koskevia arviointiaiheita. Keisteri-Sipilä on kasvun ja oppimisen lautakunnan nuorisoasiainjaoston jäsen.

Jaakko Ravald ilmoitti olevansa esteellinen ja oli poistuneena klo 17.59–18.00 käsiteltäessä koulutuskuntayhtymä Omnian tulostavoitteiden toteutumista. Ravald toimii koulutuskuntayhtymä Omnian hallituksen varajäsenenä.

Päätös

Tarkastuslautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen yksimielisesti.

Liitteet

1 Arviointikertomus 2023

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	11/57
Tarkastuslautakunta	§ 49	24.04.2024
Valtuusto	§ 31	20.05.2024

Asianumero 92/02.02.01/2024

Valtuusto 20.05.2024 § 31

§ 31

Vuoden 2023 tilintarkastuskertomus, tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapaudesta päättäminen 1.1.-31.12.2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Ala-Aho Virpi

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Tarkastuslautakunta

Valtuusto

1
merkitsee tiedoksi tilintarkastuskertomuksen tilikaudelta 1.1. - 31.12.2023,

2
hyväksyy vuoden 2023 tilinpäätöksen,

3
myöntää vastuuvapauden toimielimen jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1. - 31.12.2023.

Käsittely

Päätös

Valtuusto:
Tarkastuslautakunnan ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kuntalain mukaan tilinpäätös on saatettava valtuuston käsiteltäväksi viimeistään kesäkuun loppuun mennessä. Samassa yhteydessä käsitellään tilintarkastuskertomus ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille. Tilinpäätöksen valmistelu kuuluu kaupunginhallitukselle ja tilintarkastuskertomuksen ja vastuuvapauden valmistelu tarkastuslautakunnalle.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	12/57
Tarkastuslautakunta	§ 49	24.04.2024
Valtuusto	§ 31	20.05.2024

Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Tilintarkastuskertomuksessa on esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenille ja johtaville viranhaltijoille (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus.

Päätöshistoria

Tarkastuslautakunta 24.04.2024 § 49

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginreviisori Ala-Aho Virpi

Tarkastuslautakunta esittää valtuustolle, että

valtuusto

1
merkitsee tiedoksi tilintarkastuskertomuksen tilikaudelta 1.1. - 31.12.2023,

2
hyväksyy vuoden 2023 tilinpäätöksen,

3
myöntää vastuuvapauden toimielimen jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 1.1. - 31.12.2023.

Päätös

Tarkastuslautakunta hyväksyi esittelijän päätösehdotuksen yksimielisesti.

Liitteet

2 Tilintarkastuskertomus 2023

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	13/57
Kaupunginhallitus	§ 61	25.03.2024
Valtuusto	§ 32	20.05.2024

Asianumero 92/02.02.01/2024

Valtuusto 20.05.2024 § 32

§ 32

Vuoden 2023 tilinpäätös ja tuloksen käsittely

Valmistelijat / lisätiedot:
Jyrkkä Maria

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto päättää vuoden 2023 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

Peruskaupunki vähentää poistoeroa 10 752 842,27 euroa.

Tilapalvelut-liikelaitos vähentää poistoeroa 5 014 750,03 euroa.

Vahinkorahasto: ylijäämä 1 563 737,25 euroa lisätään rahaston edellisten tilikausien ylijäämään.

Elinkeinojen ja työllisyyden kehittämisrahasto: ylijäämä 1 337 555,80 euroa lisätään rahaston edellisten tilikausien ylijäämään. Rahaston edellisten tilikausien ylijäämä 299 085,86 euroa siirretään rahastopääomaan.

Peruspalvelujen ja maanhankinnan investointirahasto: ylijäämä 28 346 930,52 euroa lisätään rahaston edellisten tilikausien ylijäämään. Rahaston pääomaan tehdään sääntöjen mukainen inflaatiokorjaus vuoden 2023 kuluttajahintaindeksin mukaisesti. Edellisten tilikausien ylijäämästä siirretään 18 100 298,69 euroa rahastopääomaan.

Kaupungin tilikauden ylijäämä 277 386 249,08 euroa lisätään oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

Esitykset sisältyvät laadittuun tilinpäätökseen.

Käsittely

Päätös

Valtuusto:
Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Tilinpäätös

Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Lisäksi tilinpäätökseen sisällytetään konsernitilinpäätös. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kaupunginhallituksen jäsenet ja kaupunginjohtaja.

Toimintaympäristön epävarmuus ja kaupunkien rahoitukseen liittyvät uudistukset vaikeuttivat talouden ennustamista

Vuoden 2023 talousarviota laadittaessa ennusteet taloudesta olivat epävarmat. Espoo valmisteli talousarvionsa valtiovarainministeriön laskelmien ja Kuntaliiton veroennustekehikoiden mukaan.

Venäjän hyökkäyssodan jatkuminen Ukrainassa, kustannusten ja korkojen nopea nousu varjostivat talouden näkymiä. Heikentyneen työllisyystilanteen tiedettiin heijastuvan viiveellä myös verotulojen kehitykseen. Nopea inflaatio leikkasi kotitalouksien ostovoimaa ja kasvatti yritysten kustannuksia. Korkojen nousu nosti lainanhoitokuluja ja sai yritykset viivästyttämään investointejaan. Konkurssien määrä oli marraskuussa suurimmillaan 25 vuoteen.

Epävarmuus heijastui niin kotitalouksien kuin yritysten toimintaan, sillä ennusteet taantuman kestosta ovat vaihdelleet. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on pitkittänyt ja voimistanut epävarmuutta. Myös muut geopoliittiset tapahtumat ja jännitteet ovat luoneet lisää epävarmuutta tulevista.

Talouden ennusteiden muuttuessa ja talouskasvun siirtyessä eteenpäin, on ollut vaikeaa ennustaa verotulojen kehittymistä ja suhdanteista riippuvien tulojen kertymistä. Valtionvarainministeriö muutti vuoden aikana ennusteitaan ja laski valtakunnallisesti yhteisöveroennustettaan. Vielä marraskuun lopussa ennakoitiin yhteisöveron kokonaiskertymän laskevan,

mutta joulukuun tilitykset ylittivät reilusti jopa edellisvuoden vastaavan ajankohdan tason. Varovaisuuden periaate heijastui yleisesti talouteen.

Talouslukujen, erityisesti verotulokehityksen, vertailu edellisvuoden toteutumiin on isojen rakenteellisten muutosten takia vaikeaa. Lisäksi edellisvuosien luvuissa näkyvät muun muassa koronaan liittyvät erityiskustannukset ja vastaavasti tuet, jotka vaikeuttavat vertailua. Tästä syystä on erityisen tärkeää kaupungin oma palvelujen kustannuksiin liittyvä laskenta, palvelutarpeen ennakointi sekä verotulorahoituksen analysointi. Ne antavat johtamisen kannalta keskeistä tilannekuvaa ja suunnittelun pohjaksi tarvittavaa tietoa.

Espoon kasvoi voimakkaasti - lasten ja nuorten määrän kasvu poikkeaa merkittävästi muusta valtakunnallisesta kehityksestä

Espoo kasvaa voimakkaasti, mikä näkyy erityisesti lasten ja nuorten määrän kasvuna. Vuoden 2022 tapaan väestönkasvu jatkui vahvana myös vuonna 2023, väestönmäärän kasvaessa ennakkotietojen mukaan 8 880 asukkaalla. Espoossa oli ennakkotietojen mukaan vuoden 2023 lopussa 314 150 asukasta.

Väestömäärän kasvu oli 2,9 prosenttia, mikä oli suurinta koko Suomessa. Kasvu on poikkeuksellisen suurta ja poikkeaa olennaisesti koko valtakunnan yleisestä tasosta. Valtakunnallisesti on nähtävissä jo nyt, että lasten ja nuorten määrä on laskemassa muualla kuin Suomen suurimmissa kaupungeissa. Koko Suomen väestönkasvusta yli 60 prosenttia tulee pääkaupunkiseudulta.

Työttömyys kääntyi kasvuun keväällä

Vuoden 2023 lopulla työttömien osuus työvoimasta oli Espoossa 9,8 prosenttia eli prosenttiyksikön suurempi kuin vuotta aiemmin ja kaksi prosenttiyksikköä suurempi kuin neljä vuotta aiemmin, jolloin koronapandemia ei vielä vaikuttanut Suomen työllisyyteen.

Työttömiä työnhakijoita oli Espoossa vuoden 2023 lopulla 15 141 eli 16 prosenttia (2 092 henkeä) vähemmän kuin vuotta aiemmin. Neljän vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna työttömiä oli 37 prosenttia (4 067 henkeä) enemmän.

Alle 25-vuotiaiden osuus samanikäisestä työvoimasta oli vuoden 2023 lopulla 9,4 prosenttia kun se vuotta aiemmin oli 7,5 prosenttia. Neljä vuotta sitten osuus oli 6,9 prosenttia.

Vuoden 2022 lopulla Espoossa oli 4 921 pitkäaikaistyötöntä, mikä oli vajaat 3 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin, mutta 43 prosenttia enemmän kuin neljä vuotta sitten. Kaksi vuotta kasvussa ollut

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

16/57

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 61
§ 32

25.03.2024
20.05.2024

pitkäaikaistyöttömyys kääntyi maaliskuussa 2022 laskuun, tosin lasku on hidastunut.

Edellisten vuosien verohännät ja kertaluonteiset erät paransivat kaupungin tulosta

Espoon kaupungin vuoden 2023 tulosta paransivat erityisesti kolme erää. Kertaluontoinen isompi maa-alueen myynti 31 milj. euroa, ns. verohäntien vaikutukset 124 milj. euroa ja rahastojen alaskirjausten palautukset 17 milj. euroa.

Ilman edellä mainittuja seikkoja, kaupungin tulos olisi ollut 89,2 milj. euroa. Erät huomioiden tulos oli 261,6 milj. euroa.

Ulkoisia toimintatuottoja kertyi 403,9 milj. euroa, joka on noin 37 milj. euroa alkuperäistä talousarviota enemmän. Vaikka toimintatuotot kokonaisuudessaan näyttävät toteutuvan merkittävästi talousarviota suurempana, on erien sisällä merkittäviä eroja. Toimintatuottojen kertymää nosti erityisesti yksittäinen maa-alueen myynti 31 milj. euroa, muutoin maanmyyntitavoite jäi talousarviosta. Tuottoja kerryttivät ulkoista rahoitusta saavat projektit ja hankkeet, jotka kasvattivat vähintäänkin samalla summalla myös ulkoisia kuluja. Kertyneissä asiakas- tai palvelumaksuissa jäätiin paikoin tavoitteista, mutta esimerkiksi kulttuurin osalta pääsymaksu- ja lipputulot toteutuvat olennaisesti talousarviota enemmän. Ulkoisissa toimitilavuokrissa jäätiin myös tavoitteesta, sillä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vuokrasopimuksissa jouduttiin tyytymään lain määrittelemään vähimmäistasoon, ei arvioituun vuokratasoon.

Ulkoisia toimintakuluja kertyi 1 283 milj. euroa, ja ne ylittivät alkuperäisen talousarvion noin 13,6 milj. eurolla. Myös toimintakulujen osalta on olennaista huomioida toiminnot, jotka aidosti ylittyivät ja toiminnot, joissa esimerkiksi kulujen syntyminen siirtyi vuodelle 2024. Suurimmat ylitykset toimintakuluissa syntyivät kasvun ja oppimisen toimialalla sekä Tilapalvelut-liikelaitoksessa. Myös työmarkkinatuen ylittyminen sekä hyvinvoinnin ja terveyden toimialan vuodelle 2022 kuuluvat menot kasvattivat kulukertymää yli talousarvion. Vastaavasti kuluja alittui tietohallinnossa, sillä osa järjestelmäuudistuksista ja pienkehittämisestä siirtyi vuodelle 2024. Tämä luonnollisesti aiheuttaa ylityspaineen kuluvalle vuodelle. Kulut alittuivat myös keskitetyissä erissä, jotka liittyivät muun muassa palkkavarauksiin ja Ukrainan sodan vaikutuksiin.

Nettomenot eli toimintakatteen alijäämä oli 868 milj. euroa. Alkuperäiseen talousarvioon nähden toimintakatteen alijäämä toteutui 25,3 milj. euroa talousarviossa oletettua parempana. Tähän vaikutti erityisesti ison maa-alueen myynti.

Rahoituspohjan muutos vaikeuttaa verotulojen kehityksen arviointia

Verotulojen toteumaa paransi aiemmilta verovuosilta korkeammalla tuloveroprosentilla ja yhteisöveron jako-osuuksilla maksuunpannut verotulot, jotka nostivat valtakunnallisesti verotilityksien tasoja vuonna 2023. Ns. verohännät olivat tiedossa talousarviota laadittaessa, mutta niiden merkittävyyttä ei pystytty ennakoimaan ja taso ylittyi huomattavasti myös valtakunnallisesti. Vanhojen vuosien tilitysten lisäksi verotuloihin vaikuttivat palkkaratkaisut, ja sitä kautta kasvaneet palkkasummat sekä työeläkkeiden kehitys.

Kaupunki sai verorahoitusta eli vero- ja valtionosuustuottoja yhteensä 1 270 milj. euroa, 47 prosenttia vähemmän kuin 2022. Verotuloja tilitettiin yhteensä 911 milj. euroa, vähennystä edelliseen vuoteen 939 milj. euroa ja 51 prosenttia. Valtionosuuksia tilitettiin yhteensä 358,9 milj. euroa.

Espoon verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus eli määrä, jonka Espoo maksaa verotulojen tasausta muualle Suomeen, oli 23,6 milj. euroa.

Kunnallisveroja tilitettiin 615,8 milj. euroa. Kunnallisveron tuotto ylitti talousarviossa oletetun 35,8 milj. eurolla erityisesti edellisvuosien suuremmalla veroprosentilla tehtyjen jälkilititysten takia.

Yritysten vuoden 2023 ennakkoerot laskivat ja se vähensi kunnille kertyvää yhteisöveroa vuoden aikana. Joulukuun yhteisöveron tilitys nousi selvästi edellisvuodesta muun muassa jäännösverojen nousun takia ja nosti myös Espoon koko vuoden tilitetyn yhteisöveron kokonaisuudessaan 7,5 milj. euroa talousarviossa ennakoitua paremmaksi. Yhteisöveroa tilitettiin Espoolle kaikkiaan 152,5 milj. euroa.

Kiinteistöveroja tilitettiin 143,1 milj. euroa, 3,1 milj. euroa enemmän kuin 2022. Kiinteistöveroja kasvatti rakennusten nousseet verotusarvot, kun jälleenhankinta-arvoja korotettiin rakennuskustannusten noustua.

Peruspalvelujen valtionosuus Espoolle oli 349 milj. euroa, josta sote-erien osuus oli noin 116 milj. euroa. Veroperustemuutosten kompensaaation osuus oli 30,6 milj. euroa sekä opetus ja kulttuuritoimen muu valtionosuus 2,8 milj. euroa. Valtionosuudet ylittivät talousarvion 2,1 milj. eurolla.

Espoon investointitaso korkea - nettoinvestoinnit lähes 300 milj. euroa

Kaupungin bruttoinvestoinnit olivat yhteensä 297 milj. euroa ja nettoinvestoinnit 292 milj. euroa, 47 milj. euroa enemmän kuin 2022. Investoinnit toteutuivat 54 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Toimitilainvestoinnit alittuivat pääosin vaikeasta markkinatilanteesta ja hankkeiden siirtymisestä johtuen 37 milj. eurolla.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

18/57

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 61
§ 32

25.03.2024
20.05.2024

Investoinnit pystytiin kokonaisuudessaan rahoittamaan tulo-rahoituksella, investointien tulo-rahoitusaste oli 155,7 prosenttia.

Vuoden 2023 aikana ei nostettu uutta talousarviolainaa. Vuoden aikana lainoja lyhennettiin 51,9 milj. eurolla ja pitkäaikainen lainakanta vuoden lopussa oli 837,5 milj. euroa.

Espoo-konsernin tulos tukeutuu kaupungin tulokseen

Konsernin tulos vuonna 2023 nousi kaupungin hyvän tuloksen tukemana 195 milj. euroa ylijäämäiseksi.

Konsernin investointiohjelma jatkui edellisvuosien tapaan mittavana. Koko Espoo-konserni investoi vuonna 2023 yhteensä 375 milj. eurolla. Kaupungin osuus konsernitilinpäätökseen yhdisteltävistä bruttoinvestoinneista oli 230 milj. euroa ja konserniyhteisöjen 145 milj. euroa. Konsernin nettoinvestoinnit olivat 369 milj. euroa eli 162 milj. euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Investoinneista rahoitettiin tulo-rahoituksella 150,8 prosenttia.

Konsernin lainakanta oli vuoden 2023 lopussa 3 854 milj. euroa ja se pieneni vuodessa 236 milj. euroa. Lainakanta asukasta kohden oli 12 268 euroa, mikä on 1 130 euroa vähemmän kuin edellisvuonna. Oikaistu lainakanta (Espoon Asunnot Oy:n, Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymän lainat sekä Länsimetro Oy:n lainoista Helsingin osuus vähennettynä) oli 2 352 milj. euroa eli 265 milj. euroa vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Oikaistu lainakanta asukasta kohden oli 7 512 euroa.

Tulostavoitteet toteutuivat pääosin

Espoo-tarinassa on vuosille 2021–2025 määritelty kaupungille seitsemän valtuustokauden tavoitetta. Vuonna 2023 kaupungille asetettiin yhteensä 26 kaupunkitasoista tulostavoitetta, joiden tarkoituksena oli edistää valtuustokauden tavoitteiden toteutumista. Näistä tulostavoitteista 21 katsotaan toteutuneen vähintään suurimmaksi osaksi. Viiden tulostavoitteen osalta havaittiin poikkeamia. Erityisesti lasten hyvinvoinnin ja kiusaamisen ehkäisemisen tavoitteissa suunta on ollut aiempaa heikompi. Lisäksi rakentamislupien käsittelyaikojen tavoitteeseen ei ole vielä päästy. Kaupungille oli asetettu nuorisotyöttömyyden osalta erittäin kunnianhimoinen tavoite palata koronaa edeltäneeseen työttömyysasteeseen. Tämä tavoite ei ole täyttynyt, vaikka Espoo on suoriutunut verrattuna verrokkikaupunkeihin hyvin. Toimintamenojen kasvun rajoittaminen budjetin ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti ei myöskään ole onnistunut.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

19/57

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 61
§ 32

25.03.2024
20.05.2024

Mahdolliset tarkistukset

Tarkastuksessa mahdollisesti esiin nousevien tilinpäätöksen tarkistusten tekemiseksi esitetään, että konsernihallinto oikeutetaan tekemään teknisiä tarkistukset tilinpäätökseen. Mahdolliset tarkistukset eivät voi muuttaa tilikauden tulosta tai päätöksessä esitettyä tilikauden tuloksen käsittelyä.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 25.03.2024 § 61

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus

1

allekirjoittaa Espoon kaupungin vuoden 2023 tilinpäätöksen ja toimittaa sen tilintarkastajille tarkastettavaksi

2

saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan käsittelyn jälkeen edelleen valtuustolle käsiteltäväksi,

3

oikeuttaa konsernihallinnon tekemään tilinpäätökseen mahdolliset tekniset tarkistukset.

4

ehdottaa valtuustolle vuoden 2023 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

Peruskaupunki vähentää poistoeroa 10 752 842,27 euroa.

Tilapalvelut-liikelaitos vähentää poistoeroa 5 014 750,03 euroa.

Vahinkorahasto: ylijäämä 1 563 737,25 euroa lisätään rahaston edellisten tilikausien ylijäämään.

Elinkeinojen ja työllisyyden kehittämisrahasto: ylijäämä 1 337 555,80 euroa lisätään rahaston edellisten tilikausien ylijäämään. Rahaston edellisten tilikausien ylijäämä 299 085,86 euroa siirretään rahastopäämaan.

Peruspalvelujen ja maanhankinnan investointirahasto: ylijäämä 28 346 930,52 euroa lisätään rahaston edellisten tilikausien ylijäämään. Rahaston pääomaan tehdään sääntöjen mukainen inflaatiokorjaus vuoden 2023 kuluttajahintaindeksin mukaisesti. Edellisten tilikausien ylijäämästä

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	20/57
Kaupunginhallitus	§ 61	25.03.2024
Valtuusto	§ 32	20.05.2024

siirretään 18 100 298,69 euroa rahastopääomaan.

Kaupungin tilikauden ylijäämä 277 386 249,08 euroa lisätään oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

Esitykset sisältyvät laadittuun tilinpäätökseen.

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Allekirjoituksia ei kerätä kokouksessa, vaan kaupunginhallituksen jäseniä pyydetään allekirjoittamaan tilinpäätös sähköisesti 30.3. mennessä.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

- 3 Tilinpäätös 2023
- 4 Raportti hyvinvointisuunnittelun toteuttamisesta 2023

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	21/57
Kaupunginhallitus	§ 108	13.05.2024
Valtuusto	§ 33	20.05.2024

Asianumero 8947/00.00.01/2021

Valtuusto 20.05.2024 § 33

§ 33

Kulttuurilautakunnan jäsenen eronpyyntö ja täydennysvaali

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaukonen Katariina

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto valitsee kulttuurilautakunnan jäseneksi Timo Kilpiäisen (Vihr.) tilalle _____ (Vihr.)

Käsittely

Puheenjohtaja ehdotti, että valtuusto valitsee kulttuurilautakunnan jäseneksi Timo Kilpiäisen (Vihr.) tilalle Aki Saariahon (Vihr.).

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että koska ei ole tehty puheenjohtajan ehdotuksesta poikkeavia ehdotuksia, on se siten tullut hyväksytyksi yksimielisesti.

Päätös

Valtuusto:
Valtuusto valitsi kulttuurilautakunnan jäseneksi Timo Kilpiäisen (Vihr.) tilalle Aki Saariahon (Vihr.).

Selostus

Timo Kilpiäinen (Vihr.) on 13.4.2024 saapuneella sähköpostilla pyytänyt eroa kulttuurilautakunnan jäsenyydestä perusteenaan ero puolueesta.

Espoon kaupungin hallintosäännön I osan 4. luvun 2 §:n mukaan kulttuurilautakunnassa on kolmetoista (13) jäsentä ja kullakin henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettu tai varavaltuutettu.

Kuntalain 74 §:n 1 mom. mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan: 10) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

22/57

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 108
§ 33

13.05.2024
20.05.2024

palveluksessa oleva henkilö

11) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa

12) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon tasa-arvolain säännökset. Kunnallisten toimielinten valintaa koskee tasa-arvolain 4 a §, jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä tulee valtuustoa lukuun ottamatta olla vähintään 40 % naisia ja vähintään 40 % miehiä.

Kulttuurilautakunnassa tulee siten olla naisia ja miehiä vähintään kuusi (6).

Tasa-arvovaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta. Myöskään puheenjohtajistoa vaatimus ei erikseen koske. Tasa-arvolaista poikkeamiseen on oltava erityinen syy.

Kulttuurilautakunnan jäsenistä naisia on 7 ja miehiä 6. Jäseneksi tulee valita mies.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 13.05.2024 § 108

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto valitsee kulttuurilautakunnan jäseneksi Timo Kilpiäisen (Vihr.) tilalle _____ (Vihr.)

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

23/57

Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 108
§ 33

13.05.2024
20.05.2024

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	24/57
Kaupunginhallitus	§ 301	06.11.2023
Kaupunginhallitus	§ 346	18.12.2023
Kaupunginhallitus	§ 112	13.05.2024
Valtuusto	§ 34	20.05.2024

Asianumero 3499/02.08.00/2023

Valtuusto 20.05.2024 § 34

§ 34

Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartan hyväksyminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Laitala Pasi
Nousjärvi Niina
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto hyväksyy liitteenä olevan Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartan.

Käsittely

Grönroos ehdotti, että asia palautetaan seuraavin perusteluin:

Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartta palautetaan valmisteluun siten, että hiilineutraalisuustavoite myöhennetään valtiolliseen tavoitevuoteen 2035, ohjelman hinta arvioidaan ja väestönkasvun vaikutus päästöihin nostetaan paremmin esiin.

Keronen ehdotti, että asia palautetaan seuraavin perusteluin:

Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartta palautetaan valmisteluun siten, että ohjelman hinta arvioidaan.

Keronen kannatti Grönroosin palautusehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu palautusehdotus, joten seuraavien puhujien on kohdistettava puheensa palautukseen.

Keskustelun palautuksesta päätyttyä puheenjohtaja totesi, että oli äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti, että äänestyksessä ne, jotka kannattavat palautusehdotusta, äänestävät jaa ja ne, jotka vastustavat palautusehdotusta, äänestävät ei.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

25/57

Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus
Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 301
§ 346
§ 112
§ 34

06.11.2023
18.12.2023
13.05.2024
20.05.2024

Valtuusto hyväksyi puheenjohtajan äänestysjärjestysehdotuksen.

Äänestyksessä valtuusto 7 äänellä 65 ääntä vastaan, 2 äänestäessä tyhjää ja 1 ollessa poissa hylkäsi palautusehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja totesi, että asian käsittely jatkuu.

Cederlöf Puntilan ym. kannattamana teki seuraavan toivomuksen:

Valtuustolle tuodaan vuoden 2025 aikana tieto siitä, miten tiekartassa tarkoitettu kompensaatio on tarkoitus suorittaa.

Ampuja kannatti Kerosen palautusehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu palautusehdotus, joten seuraavien puhujien on kohdistettava puheensa palautukseen.

Keskustelun palautuksesta päätyttyä puheenjohtaja totesi, että oli äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti, että äänestyksessä ne, jotka kannattavat palautusehdotusta, äänestävät jaa ja ne, jotka vastustavat palautusehdotusta, äänestävät ei.

Valtuusto hyväksyi puheenjohtajan äänestysjärjestysehdotuksen.

Äänestyksessä valtuusto 7 äänellä 66 ääntä vastaan ja 2 äänestäessä tyhjää ja hylkäsi palautusehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja totesi, että asian käsittely jatkuu.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja esitti yhteenvedon keskustelun kuluessa tehdyistä ehdotuksista ja totesi kaupunginhallituksen ehdotuksen tulleen hyväksytyksi yksimielisesti.

Sitten otettiin käsiteltäväksi toivomus:

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Cederlöfin toivomusehdotus hyväksyä yksimielisesti? Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen sen yksimielisesti.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	26/57
Kaupunginhallitus	§ 301	06.11.2023
Kaupunginhallitus	§ 346	18.12.2023
Kaupunginhallitus	§ 112	13.05.2024
Valtuusto	§ 34	20.05.2024

Päätös

Valtuusto:
Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisäksi hyväksyttiin seuraava toivomus:

Valtuustolle tuodaan vuoden 2025 aikana tieto siitä, miten tiekartassa tarkoitettu kompensatio on tarkoitus suorittaa.

Selostus

Kaupunginhallitus jätti asian pöydälle 6.11.2023 ja palautti asian uudelleen valmisteluun 18.12.2023 kokouksessa. Kaupunginhallituksen 18.12. päätöksen mukaisesti tiekarttaluonnosta on muokattu siten, että toimenpiteisiin lisättiin päästövähennysarviot, mittarit sekä niiden nykyarvot ja tavoitetasot ja valikoitiin tarvittavat lisätoimet Espoon hiilineutraaliustavoitteen 2030 saavuttamiseksi. Muokattu tiekartta oli 1.3.-1.4.2024 kommentteilla valtuustoryhmillä, nuorisovaltuustolla ja vanhus- ja vammaisneuvostolla. Liitteen mukaiseen Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekarttaan on muokattu edelleen kommenttien perusteella, pohjautuen Espoo-tarinaan ja aiempiin päätöksiin. Talousarvion 2024 mukaisesti Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartta tuodaan valtuuston päätettäväksi.

Lisäksi kommentteissa oli Espoo-tarinan mukaisia kommentteja, joilla on merkittäviä talousvaikutuksia, mutta jotka ovat laajuudeltaan talousarvioesitykseen valmisteltavia asioita. Mikäli asiat päätetään osana talousarviota, sisällytetään ne osaksi Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekarttaa. Espoo-tarinan mukaisia, talousarvioesitykseen valmisteltavia asioita ovat työsuhdepyöräetu kaupungin työntekijöille sekä jätteiden lajittelu parantaminen kaupungin kiinteistöissä. Lisäksi sähköautoilun edistäminen vaatii kaupungin kiinteistöjen latausinfraan kehittämistä ja valmistelua talousarvioesitykseen.

Kaupungin hallintosäännön luvun 2. Kaupunginhallitus ja kaupungin johtaminen 3§ kohdan 15 mukaisesti kaupunginhallitus päättää kestävän kehityksen ja ilmastotyön periaatteista ja seurannasta. Ilmastolain mukainen Espoon kaupungin ilmastosuunnitelma on koottu talousarvioon 2024 (Ilmastolaki 10.6.2022/423 14 a § 19.1.2023/108). Ilmastosuunnitelman hyväksyy valtuusto talousarviokäsittelyn yhteydessä. Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartta tarkentaa ilmastosuunnitelman toimeenpanoa.

Espoon kuudes valtuustokauden tavoite on, että Espoo saavuttaa hiilineutraaliuden vuoteen 2030 mennessä. Espoo-tarinan mukaisesti kaupungille on laadittu ilmastomuutoksen torjunnan Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartta, joka kuvaa Espoon kaupungin oman sekä kumppaneiden

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	27/57
Kaupunginhallitus	§ 301	06.11.2023
Kaupunginhallitus	§ 346	18.12.2023
Kaupunginhallitus	§ 112	13.05.2024
Valtuusto	§ 34	20.05.2024

ja asukkaiden kanssa tehtävän yhteistyön hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi. Tiekartta pohjautuu vuonna 2019 julkaistuun Kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelmaan (Sustainable Energy & Climate Action Plan, SECAP) ja Kestävä Espoo -ohjelmaan. Tiekarttaa on valmisteltu tammikuusta 2022 alkaen useissa yhteisissä työpajoissa ja tapaamisissa. Valtuusto päätti tiekartan pääperiaatteista vuonna 2022 talousarvion 2023 yhteydessä.

Tiekartta on valmisteltu laajassa yhteistyössä koko kaupunkikonsernin ja kumppaneiden kanssa. Mukana on ollut konsernihallinto, kaupunkiympäristön toimiala ja erityisesti kaupunkisuunnittelukeskus, kaupunkitekniikan keskus ja tilapalvelut-liikelaitos, ympäristönsuojelu, kasvun ja oppimisen toimiala sekä elinvoiman tulosalue ja keskeiset konserniyhtiöt ja laajempi Espoo-yhteisö ja kumppanit. Tiekartan valmistelua on edistetty Kestävä Espoo -ohjelman toimesta Espoo-tarinan mukaisesti.

Espoossa ilmastotyö on osa laajempaa kokonaisuutta saavuttaa YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (SDG:t) edelläkävijänä. Espoon innovaatioyhteisön yrityksille ja toimijoille vihreä ja digitaalinen siirtymä tuo mahdollisuuden uudenaiseen kasvuun. Kasvava vähäpäästöisten tuotteiden ja palvelujen kysyntä luo työtä, vientiä, talouskasvua ja hyvinvointia. Kaupunkien edelläkävijyyttä tarvitaan Suomen 2035 ja EU:n 2050 hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamiseksi.

Espoon tavoite on alueella tuotettujen päästöjen 80 prosentin vähennys vuoden 1990 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Jäljelle jäävä 20 prosentin osuus voidaan sitoa hiilinieluihin tai kompensoida muilla keinoilla. Espoon kokonaispäästöt ovat laskeneet vuoden 1990 tasosta 14 prosenttia ja asukasta kohti lasketut päästöt jo yli 50 prosenttia. Espoossa on pääkaupunkiseudun alhaisimmat asukaskohtaiset päästöt seitsemättä vuotta peräkkäin. Tiekartassa kuvataan eteneminen 80 prosentin päästövähennyksen saavuttamiseksi vuodesta 1990 vuoteen 2030 mennessä ja mittarit kehityksen seuraamiselle. Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartassa on kuvattu Espoon ilmastotoimenpiteet ja päätetyt toimenpiteet on koottu myös ilmastovahtiin.

Jatkossa tiekartan toteutumista tarkastellaan ja arvioidaan sen toimenpiteiden riittävyttä suhteessa hiilineutraaliustavoitteeseen sekä asetetaan tarvittaessa lisätoimia tavoitteen saavuttamiseksi. Tiekartan toimeenpanon järjestämisestä päättää kaupunginjohtaja.

Päätöshistoria

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	28/57
Kaupunginhallitus	§ 301	06.11.2023
Kaupunginhallitus	§ 346	18.12.2023
Kaupunginhallitus	§ 112	13.05.2024
Valtuusto	§ 34	20.05.2024

Kaupunginhallitus 13.05.2024 § 112

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto hyväksyy liitteenä olevan Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartan.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus 18.12.2023 § 346

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus

1
hyväksyy liitteen mukaisen Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartan.

2
toteaa, että talousarvion 2024 mukaisesti Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartta tuodaan päivitettyinä valtuuston päätettäväksi kevään 2024 aikana. Talousarvion 2024 mukaisesti tiekartta päivitetään siten, että se pitää sisällään tarvittavat lisätoimet Espoon hiilineutraaliustavoitteen 2030 saavuttamiseksi.

Käsittely

Partanen Guzeninan ym. kannattamana ehdotti, että asia palautetaan valmisteluun seuraavin perusteluin:

Asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että toimenpiteisiin lisätään päästövähennysarviot, mittarit sekä niiden nykyarvot ja tavoitetasot. Ilmastotoimia täydennetään valtuuston päätöksen mukaisesti siten, että se pitää sisällään tarvittavat lisätoimet Espoon hiilineutraaliustavoitteen 2030 saavuttamiseksi.

Keskustelun palautuksesta päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Partasen ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	29/57
Kaupunginhallitus	§ 301	06.11.2023
Kaupunginhallitus	§ 346	18.12.2023
Kaupunginhallitus	§ 112	13.05.2024
Valtuusto	§ 34	20.05.2024

Päätös

Kaupunginhallitus:

Asia palautettiin uudelleen valmisteltavaksi siten, että toimenpiteisiin lisätään päästövähennysarviot, mittarit sekä niiden nykyarvot ja tavoitetasot. Ilmastotoimia täydennetään valtuuston päätöksen mukaisesti siten, että se pitää sisällään tarvittavat lisätoimet Espoon hiilineutraaliustavoitteen 2030 saavuttamiseksi.

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 301

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä liitteen mukaisen Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartan.

Käsittely

Puheenjohtaja ehdotti, että asia jätetään pöydälle siten, että sitä voidaan käsitellä 18.12.2023 kaupunginhallituksen kokouksessa.

Cederlöf teki seuraavan muutosehdotuksen:

Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartta viedään myös valtuuston hyväksyttäväksi.

Partanen kannatti puheenjohtajan pöydällepanoehdotusta.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:

Kaupunginhallitus jätti asian pöydälle siten, että sitä voidaan käsitellä 18.12.2023 kaupunginhallituksen kokouksessa.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	30/57
Kaupunginhallitus	§ 301	06.11.2023
Kaupunginhallitus	§ 346	18.12.2023
Kaupunginhallitus	§ 112	13.05.2024
Valtuusto	§ 34	20.05.2024

Liitteet

- 5 Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartta, päivitetty kh 13.5.2024
- 6 Äänestyslistat § 34

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

31/57

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 82
§ 95
§ 35

10.04.2024
29.04.2024
20.05.2024

Asianumero 327/12.01.00/2024

Valtuusto 20.05.2024 § 35

§ 35

Valtuustokysymys liikuntavammaisten koululaisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta

Valmistelijat / lisätiedot:
Loisa-Turunen Miia
Saloranta-Eriksson Outi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Ira Hietanen-Tanskasen ym. 29.1.2024 jättämään valtuustokysymykseen liikuntavammaisten koululaisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta sekä toteaa valtuustokysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Valtuusto:
Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuutettu Ira Hietanen-Tanskanen ja 34 muuta kaupunginvaltuutettua ovat jättäneet valtuustokysymyksen liikuntavammaisten koululaisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta. Valtuustokysymyksessä valtuutetut nostavat esiin seuraavaa:

Espoon kaupungin suomenkielisen perusopetuksen opetussuunnitelmassa todetaan, että oppiva yhteisö edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Yhteisön jäsenet tulevat kohdatuiksi ja kohdelluiksi samanarvoisina riippumatta mistään henkilöön liittyvästä tekijästä. Samanarvoisuus ei merkitse samanlaisuutta. Yhdenvertainen kohtelu edellyttää sekä perusoikeuksien ja osallistumisen mahdollisuuksien turvaamista kaikille, että yksilöllisten tarpeiden huomioon ottamista.

Espoossa koulu laatii tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman koulun ja oppilaiden tarpeiden pohjalta. Suunnitelman tavoitteena on edistää tasa-arvon toteutumista ja estää syrjintää kaikessa koulun toiminnassa. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman avulla varmistetaan, että yhdenvertaista kohtelua edistetään kouluissa systemaattisesti.

Opetushallituksen Liikkumis- ja toimimisesteisille soveltuvat perusopetuksen tilat, kalusteet ja varusteet julkaisussa todetaan, että ”tehtäessä liikkumis- ja toimimisesteisen oppilaan kouluun sijoituspäätöstä on lähikoulun koulurakennuksen esteettömyys selvitettävä. Mikäli koulurakennusta ei kohtuullisin kustannuksin voida saattaa esteettömäksi ja turvalliseksi liikkumis- ja toimimisesteiselle oppilaalle, on oppilaan oppimisympäristöksi valittava sellainen koulu, jonka rakennukset ovat esteettömiä. - - Mitä tahansa pihalle suunnitellaankin, tulee esteetön pääsy alueelle ja kaikkien mahdollisuus osallistua toimintaan ottaa huomioon”.

Vammaisfoorumien koulukyselyn (toteutettu vuodenvaihteessa 2020–2021) tulosten mukaan vammaisten lasten tukitoimet peruskoulussa eivät toteudu yhdenvertaisesti, opetusryhmät ovat suuria ja koulutilat ahtaita. Myös oppilaiden apuvälineiden käytössä on haasteita. Yhdenvertaisuuslain mukaan koulutuksen järjestäjän on tehtävä asianmukaiset ja kulloisessakin tilanteessa tarvittavat kohtuulliset mukautukset, jotta vammaisen henkilö voi yhdenmukaisesti muiden kanssa saada koulutusta ja yleisesti tarjolla olevia palveluita.

Vastaus valtuustoaloitteeseen on valmisteltu suomenkielisen perusopetuksen ja ruotsinkielisten sivistyspalveluiden yhteistyönä. Osana valmistelua asiasta on pyydetty nuorisovaltuuston ja vammaisneuvoston lausunnot. Nämä lausunnot löytyvät liitteenä olevista asiakirjoista.

Seuraavassa Kasvun ja oppimisen toimialan vastaukset valtuutettujen kysymyksiin:

1. Mitä kohtuulliset mukautukset yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi käytännössä tarkoittaa Espoon peruskouluissa? Millainen ohjeistus Espoossa on kohtuullisten mukautusten tekemiseen ja missä ajassa mukautukset tulisi tehdä?

Suomenkielisessä perusopetuksessa koulut laativat oman yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman. Suunnitelma tehdään kunkin koulun ja oppilaiden tarpeiden pohjalta. Suunnitelma toimii välineenä, joka edistää tasa-arvon toteutumista ja estää syrjintää kaikessa koulun toiminnassa. Sen avulla varmistetaan, että tasa-arvoa ja yhdenvertaista kohtelua edistetään kouluissa systemaattisesti. Suunnitelma perustuu kyselyyn tai muuhun koulussa tehtyyn kartoitukseen. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma laaditaan yhteistyössä henkilökunnan ja oppilaiden

sekä huoltajien kanssa. Se laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Kullekin lukuvuodelle asetettavat osatavoitteet määritellään osana lukuvuosisuunnitelmaa. Edistymistä seurataan säännöllisesti ja suunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan. Koulut, joissa on Suomenkielisen perusopetuksen järjestämää esiopetusta, laativat suunnitelman yhdessä esiopetusryhmien kanssa.

Espoon koulurakennukset ovat rakentuneet eri aikoina ja niiden esteettömyyden taso vaihtelee. Esteettömien ratkaisujen toteuttaminen vanhaan rakennukseen on usein kompromissi. Liikunta- ja toimintaesteisten tarpeet huomioidaan mukautuksin, joita tehdään vuosittain oppilaskohtaisesti. Mukautuksissa lähdetään oppilaan tarpeista ja uusia rakennuksia koskevista ohjeista. Oppilaiden tarpeet sekä koulujen ominaispiirteet vaihtelevat, jolloin kattavan ohjeistuksen teko etukäteen eri tilanteisiin olisi mahdotonta. Mukautuksissa huomioidaan uusia koulurakennuksia koskevat ohjeet, kuten Espoon esteettömyysohje sekä rakennusalan yleiset ohjeet.

Uudet koulurakennukset rakennetaan esteettömiksi ja suunnittelussa pyritään huomioimaan kaikkien oppilaiden oikeus lähikouluun. Liikkuminen ja siirtymien helppous eri tilojen välillä huomioidaan jo suunnitteluvaiheessa. Suunnittelun aikana huomioidaan eri käyttäjäryhmien liikkuminen rakennuksessa ja sen sisääntuloreiteillä, jotta voidaan varmistua esteettömistä reiteistä rakennukseen sekä rakennuksessa. Opetuksessa liikuntaesteiset huomioidaan siten, että esim. jokaisessa oppiaineessa on ainakin yksi opetustila, jossa on liikuntaesteiselle esteetön työskentelymahdollisuus.

Ruotsinkielisessä opetuksessa on vain yksittäisiä liikuntavammaisia oppilaita ja heidän opetusjärjestelynsä suunnitellaan aina oppilaskohtaisesti, mistä syystä erillisiä ohjeita ei ole laadittu. Opetussuunnitelman arvot ja muut normit ohjaavat opetuksen toteuttamista.

2. Miten liikuntavammaiset lapset ovat huomioitu Espoon peruskouluissa?

Espoossa on ollut ja on liikuntavammaisia oppilaita, joiden opetus on voitu ja voidaan järjestää heidän tuen tarpeet huomioiden laadukkaasti. Opetusjärjestelyissä on huomioitu oppilaan tuen tarpeet opetukseen osallistumiseksi. Tarvittaessa oppilaan tukena hyödynnetään avustajapalveluita tai erilaisia apuvälineitä. Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri Ruskiksen tarjoama konsultaatio ja palvelut ovat edistäneet osaltaan Espoossa asuvien erityisen tuen oppilaiden yksilöllisten tuen tarpeiden huomioimista ja yksilöllisten ratkaisujen toteuttamista.

Oppilaiden liikuntavamma pyritään huomioimaan mahdollisuuksien mukaan jo kouluun hakuvaiheessa. Suomenkielisen perusopetuksen tulosyksikön järjestämään opetukseen ja lähikouluun haettaessa huoltajilla on mahdollisuus vedota hakulomakkeella lapsensa terveydentilaan liittyvään tai muuhun erityiseen syyhyn. Mikäli hakemuksen liitteenä toimitettavan asiantuntijalausannon perusteella lähikoulun osoittamisessa tulee huomioida oppilaan liikuntavamma, osoitetaan lähikouluksi oppilaan tarpeisiin soveltuva koulu. Oppilaan hakiessa muuhun kuin lähikouluun eli ns. toissijaiseen kouluun tai Espoossa tarjottaviin eri painotuksiin, hakemus kohdistuu yksittäiseen huoltajan yksilöimään kouluun. Hakemus voi tällöin kohdistua kouluun, joka ei ole välttämättä täysin esteetön tai oppilaan liikuntavamman parhaiten huomioiva. Oppilaan tullessa valituksi hakemaansa painotukseen sellaiseen kouluun, joka ei ole täysin esteetön, suomenkielisen perusopetuksen tulosyksikkö yhdessä Kasvun ja oppimisen toimialan Tilat ja alueet -yksikön kanssa selvittävät, voidaanko kyseisen koulun esteettömyyttä parantaa esimerkiksi pienimuotoisilla muutostöillä.

Ruotsinkielisessä opetuksessa oppilaan lähikoulu määräytyy kotiosoitteen perusteella. Lähtökohtaisesti liikuntavammaiset sijoitetaan lähikouluun. Mikäli koulun fyysinen toimintaympäristö ei millään mahdollista lähikoulussa opiskelua, etsitään oppilaalle toinen ratkaisu yhteistyössä huoltajien kanssa.

3. Millaisissa tilanteissa Espoo ostaa palveluita liikuntavammaisiin lapsiin erikoistuneesta Ruskiksen koulusta?

Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri Ruskeasuo ("Ruskis") on perusopetuslain 8 §:n tarkoittama valtion erityiskoulu, jolle on määrätty perusopetuslain 39 §:n mukainen tehtävä huolehtia erityisen tuen yhteydessä annettavasta kuntoutuksesta sekä opetukseen liittyvästä kehittämis-, ohjaus- ja tukitehtävistä. Koulussa on myös oppilaspaikkoja erityisen tuen piirissä oleville oppilaille, joiden koulunkäyntiä ei jossakin koulupolun vaiheessa voida toteuttaa tarkoituksenmukaisella tavalla oppilaan omassa asuinkunnassa.

Suomenkielisen perusopetuksen tulosyksikkö hankkii Valteri Ruskiksesta ohjauskäyntejä ja tukijaksoja tilanteissa, joissa tarvitaan lisäosaamista esimerkiksi jatko-opintohakuihin liittyvissä tilanteissa, tai oppilaan näönkäyttöön tai opetukseen osallistumisen edellyttämiin apuvälineisiin liittyvissä asioissa. Päätöksen maksusitoumuksen myöntämisestä konsultaatiopalvelujen ostamiseksi tekee erityisen tuen koulutussuunnittelijan valmistelusta opetuksen tuen päällikkö.

Ruotsinkielisen opetuksen puolella oppilaspaikkamäärä Skillan ruotsinkielisessä opetuksessa on erittäin rajallinen ja sen palveluita on

käytetty muutamien espoolaisten oppilaiden opetuksen järjestämiseksi yksilöllisen harkinnan mukaan yhteistyössä huoltajien kanssa. Ruotsinkielisessä opetuksessa Skillan konsultaatiopalveluita ostetaan oppilaskohtaisen tuen suunnittelun avuksi silloin, kun koulun ja ruotsinkielisten sivistyspalveluiden oma osaaminen ei ole riittävää. Päätöksen konsultaatiopalveluiden ostosta ja oppilaspaikan hakemisesta tekee opetuspäällikkö.

Valteri Ruskikselta oppilaspaikkaa haetaan oppilaan asuinkunnan ja huoltajien yhteistyönä. Ennen oppilaspaikan hakemista koskevan päätöksen tekemistä oppilaan tulee osallistua Valterin järjestämälle tukijaksolle, jonka aikana arvioidaan monialaisesti oppilaan tuen tarvetta, oppimisvalmiuksia sekä oppimiseen, kuntoutumiseen ja koulunkäyntiin liittyviä erityistarpeita sekä selvitetään, mitä oppilaan asuinkunnan tarjoamia vaihtoehtoja olisi mahdollista muokata vastaamaan oppilaan tarpeita. Valteri laatii tukijakson perusteella yhteenvedon oppilaan tilanteesta oppilaan asuinkunnalle ja suosittelee tarvittaessa oppilaspaikan hakemista.

Mahdollisen oppilaspaikan hakemiseen vaikuttaa olennaisesti se, voidaanko kyseisen oppilaan erityinen tuki ja tarvittavat tukikeinot toteuttaa Espoossa hänen etunsa edellyttämällä tavalla. Oppilaan erityisen tuen hakuasiakirjat ja Valteri Ruskiksen oppilaspaikan hakemista koskevat hakuasiakirjat käsitellään tästä syystä samanaikaisesti ja oppilaspaikkaa haetaan vain, jos oppilaan erityisen tuen ja tarvittavien tukitoimien ei katsota olevan toteutettavissa Espoossa. Oppilaspaikan hakemisesta päättää erityisen tuen koulutussuunnittelijan ja aluepäällikön valmistelusta perusopetuksen johtaja.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 29.04.2024 § 95

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-Aho Harri

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Ira Hietanen-Tanskasen ym. 29.1.2024 jättämään valtuustokysymykseen liikuntavammaisten koululaisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta sekä toteaa valtuustokysymyksen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kasvun ja oppimisen lautakunta 10.04.2024 § 82

Päätösehdotus

Esittelijä

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-Aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Ira Hietanen-Tanskasen ja 34 muun valtuutetun 29.1.2024 jättämään valtuustokysymykseen liikuntavammaisten koululaisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta.

Käsittely

Walls teki Kurrin, Klingin, Kosken ja Hietanen-Tanskasen kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen:

”Kasvun ja oppimisen lautakunta pitää tärkeänä, että liikuntavammaisten koululaisten tosiasiallista yhdenvertaisuutta edistetään ja ryhdytään aina mahdollisimman varhaisessa vaiheessa mm. esteettömyyteen liittyvien epäkohtien ja ongelmien korjaamiseksi. Lisäksi lautakunta toivoo, että vuoropuhelua ja yhteistyötä esteettömyysasioissa lisätään toimialan ja kaupungin Tilapalveluiden kanssa, vammaisneuvostoa ja järjestötoimijoita nykyistä aktiivisemmin osallistaen ja kuullen, jotta mm. tarvittavat yksilölliset mukautukset voidaan toteuttaa esim. liikuntavammaisille oppilaille riittävän varhaisessa vaiheessa.”

Hietanen-Tanskanen teki puheenjohtaja Räf, Kurrin, Klingin, Kosken ja Wallsin kannattamana seuraavan lisäysehdotuksen:

”Lautakunta toivoo, että vuoden 2024 aikana selvitetään, miten tosiasiallisesti vammaisten lasten yhdenvertaisuus päiväkodeissa ja kouluissa toteutuu. Huoltajien ja henkilökunnan näkemys siitä, onko kouluissa riittävästi osaamista ja onko tarvittavia mukautuksia tehty ja missä ajassa, on tärkeä selvittää.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko Wallsin tekemä lisäysehdotus hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko Hietanen-Tanskasen tekemä lisäysehdotus hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta antoi selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Ira Hietanen-Tanskasen ja 34 muun valtuutetun 29.1.2024 jättämään valtuustokysymykseen liikuntavammaisten koululaisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	37/57
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 82	10.04.2024
Kaupunginhallitus	§ 95	29.04.2024
Valtuusto	§ 35	20.05.2024

Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että liikuntavammaisten koululaisten tosiasiallista yhdenvertaisuutta edistetään ja ryhdytään aina mahdollisimman varhaisessa vaiheessa mm. esteettömyyteen liittyvien epäkohtien ja ongelmien korjaamiseksi. Lautakunta toivoo, että vuoropuhelua ja yhteistyötä esteettömyysasioissa lisätään toimialan ja kaupungin Tilapalveluiden kanssa, vammaisneuvostoa ja järjestötoimijoita nykyistä aktiivisemmin osallistaen ja kuullen, jotta mm. tarvittavat yksilölliset mukautukset voidaan toteuttaa esim. liikuntavammaisille oppilaille riittävän varhaisessa vaiheessa.

Lautakunta toivoo, että vuoden 2024 aikana selvitetään, miten tosiasiallisesti vammaisten lasten yhdenvertaisuus päiväkodeissa ja kouluissa toteutuu. Huoltajien ja henkilökunnan näkemys siitä, onko kouluissa riittävästi osaamista ja onko tarvittavia mukautuksia tehty ja missä ajassa, on tärkeä selvittää.

Nämnden Svenska rum 14.03.2024 § 23

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Rinta-Aho Harri

Nämnden Svenska rum ger i enlighet med redogörelsedelen svar på fullmäktige frågan om likabehandling av elever med nedsatt rörelseförmåga, vilket lämnades av fullmäktigeledamöterna Ira Hietanen-Tanskanen och 34 andra stadsfullmäktigeledamöter den 29 januari 2024.

Beslut

Nämnden Svenska rum
Förslaget godkändes enhälligt.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustokysymys liikuntavammaisten koululaisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta
- Vammaisneuvoston lausunto koskien Valtuustokysymys liikuntavammaisten koululaisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta
- Nuorisovaltuuston lausunto valtuustokysymykseen liikuntavammaisista Espoon kouluissa

Tiedoksi

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	38/57
Kaupunginhallitus	§ 123	11.04.2022
Valtuusto	§ 56	25.04.2022
Kaupunginhallitus	§ 206	06.06.2022
Kaupunginhallitus	§ 52	13.02.2023
Kaupunginhallitus	§ 96	29.04.2024
Valtuusto	§ 36	20.05.2024

Asianumero 6955/00.01.02/2021

Valtuusto 20.05.2024 § 36

§ 36

Valtuustoaloite erillisen esteettömyysohjelman laatimiseksi

Valmistelijat / lisätiedot:
Kiviniitty Sirkku

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee tiedoksi selostusosan vastauksena valtuutettu Johanna Värmälän ja Liisa Kivekkään ym. 26.4.2021 tekemään valtuustoaloitteeseen erillisen esteettömyysohjelman laatimiseksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Värmälä Kerolan kannattamana teki seuraavan toivomuksen:

Valtuusto toivoo, että Espoo kiirehtii esteettömyysohjelman päivittämistä vastamaan paremmin nykyisiä kehittämistarpeita.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen ehdotuksen tulleen hyväksytyksi yksimielisesti.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Värmälän toivomusehdotus hyväksyä yksimielisesti? Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen sen yksimielisesti.

Päätös

Valtuusto:
Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisäksi hyväksyttiin seuraava toivomus:

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	39/57
Kaupunginhallitus	§ 123	11.04.2022
Valtuusto	§ 56	25.04.2022
Kaupunginhallitus	§ 206	06.06.2022
Kaupunginhallitus	§ 52	13.02.2023
Kaupunginhallitus	§ 96	29.04.2024
Valtuusto	§ 36	20.05.2024

Valtuusto toivoo, että Espoo kiirehtii esteettömyysohjelman päivittämistä vastamaan paremmin nykyisiä kehittämistarpeita.

Selostus

Valtuustoaloite

Johanna Värmälä ja Liisa Kivekäs sekä 16 muuta valtuutettua ovat jättäneet 26.4.2021 valtuustoaloitteen erillisen esteettömyysohjelman laatimisesta.

Valtuustoaloite Esteetön Espoo -esteettömyysohjelman laatimiseksi

Espoossa on ollut esteettömyysohjelma vuoteen 2020 asti. Esteetön Espoo 2020 - esteettömyysohjelman loppuraportin laatinut seurantaryhmä esittää esteettömyystyön jatkamista ohjelmatoiminnan keinoin. Ryhmä myös toteaa, että ohjelman tulee olla kytköksissä hyvinvoinnin ja palvelutoiminnan kehittämiseen. Esteettömyyteen liittyvien asioiden hallinta vaatii koordinoitua, koska esteettömyys koskee eri toimialoja ja monia toimijoita. Lisäksi esille tulevien ongelmien ratkaiseminen ja kehittämiskohteet on huomioitava toimintasuunnitelmissa ja talousarvioissa. Esteettömyyttä edistävä suunnitelmallinen työ tulee tehdä käyttäjälähtöisesti. Käyttäjryhmien sekä järjestö- ja yritystoiminnan edustajien tulee olla mukana esteettömyysohjelmatyössä. Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet esitämme, että Espoo laatii yhteistyössä eri toimijoiden kanssa uuden esteettömyysohjelman.

Valtuustossa 25.4.2022 asia palautettiin äänestyksen jälkeen uudelleen valmisteluun.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Espoo tarinan mukaisesti tavoitteena on, että palvelut ovat laadukkaasti, esteettömästi ja tehokkaasti järjestettyjä, ja kehitämme niitä yhdessä asukkaidemme ja asiakkaidemme kanssa. Espoo tarinassa todetaan, että kaikista kaupunkikeskuksistamme muodostuu viihtyisiä ja turvallisia asuin-, asiointi- ja työpaikkakeskuksia, joissa hyvät palvelut, virikkeelliset harrastusmahdollisuudet ja lähiluonto ovat helposti ja esteettömästi saavutettavissa.

Espoossa suunnitellaan, kunnossapidetään ja rakennetaan esteetöntä ympäristöä. Esteettömyys huomioidaan kaavoituksessa, uusissa julkisissa rakennuksissa, perusparannushakkeissa ja yleisillä alueilla. Esteettömyys on osa suunnittelutyötä kaikessa rakentamisessa.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	40/57
Kaupunginhallitus	§ 123	11.04.2022
Valtuusto	§ 56	25.04.2022
Kaupunginhallitus	§ 206	06.06.2022
Kaupunginhallitus	§ 52	13.02.2023
Kaupunginhallitus	§ 96	29.04.2024
Valtuusto	§ 36	20.05.2024

Espoossa esteettömyys toteutuu poikkihallinnollisesti osana toimialojen ja tulosyksiköiden pysyvää toimintaa. Esteettömyyden toteuttamisessa on vakiintuneet käytännöt ja prosessit, joita tarkennetaan toimintaympäristön muuttuessa ja saadun palautteen perusteella.

Esteettömyyden suunnittelun lähtökohtana on kaikille sopivat ratkaisut (Design for All). Lisäksi tehdään tarvittaessa yksilöllisiä mukautuksia. Esteettömyyden edistämiseksi keskeistä on käyttäjälähtöisyys ja yhteistyö eri sidosryhmien, kuten vammaisneuvoston, vanhusneuvoston, järjestöjen ja yritystoimijoiden kanssa sekä yhteistyön edistäminen eri toimijoiden kesken.

Esteettömyys huomioidaan asemakaavoituksen alkuvaiheessa Esteettömyyden edellytyksiä arvioidaan mm. lähtötietoselvityksessä. Suunnitellun uuden asemakaava-alueen sopivuutta aiottuun käyttötarkoitukseen tutkitaan. Mikäli asemakaavaa valmistellaan maanomistajan aloitteesta, keskustellaan tarvittaessa maanomistajan kanssa hankkeen soveltuvuudesta esteettömyyden kannalta.

Julkiset palvelut pyritään aina sijoittamien esteettömille ja joukkoliikenteellä hyvin saavutettaville sijainneille. Tarvittaessa edellytetään toteutettavaksi esimerkiksi hissejä, kun korkeusolosuhteet eivät mahdollista esteetöntä kulkua.

Esteettömyys on ollut osana kaavoitusta ja liikennesuunnittelua jo pitkään. Yhteistyötä tehdään muiden hallintokuntien, tulevien toimijoiden ja vammaisjärjestöjen kanssa. Vammaisneuvoston Rakennetaan kaikille - työryhmälle esitellään esteettömyyden kannalta merkittävimmät kaavahankkeet (kaupunkikeskukset, palvelukeskittymät, erityisasuminen). Esteettömyyden erikoistason alueet on merkittynä kartalle ja esimerkiksi uusissa asemakaavoissa erityistä huomiota kiinnitetään suurien LE-ajoneuvojen saattopaikkojen tilavarauksiin.

Noudatettavat esteettömyysasetukset ja -ohjeet Espoon kaupungin Tilapalveluissa

Rakennusten esteetöntä suunnittelua ja rakentamista säätelevät Ympäristöministeriön asetus rakennuksen esteettömyydestä sekä asetus rakennuksen käyttöturvallisuudesta. Tilapalvelujen kohteissa noudatetaan em. asetusten ja Ympäristöministeriön ohjeen rakennuksen esteettömyydestä pohjalle laadittua Rakennustiedon ja Ympäristöministeriön vuonna 2019 yhteistyönä toteuttamaa kattavaa opasta Esteetön rakennus ja ympäristö. Tilapalvelujen omaan esteettömän rakentamisen oppaaseen on koottu Esteetön rakennus ja ympäristö -

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	41/57
Kaupunginhallitus	§ 123	11.04.2022
Valtuusto	§ 56	25.04.2022
Kaupunginhallitus	§ 206	06.06.2022
Kaupunginhallitus	§ 52	13.02.2023
Kaupunginhallitus	§ 96	29.04.2024
Valtuusto	§ 36	20.05.2024

opasta täydentäväksi tarkoitettuja, Tilapalvelujen kohteissa huomioitavia seikkoja. Esteettömyys huomioidaan myös mm. Espoon kaupungin toiminnallisessa päiväkotisuunnitteluohjeessa, Espoon kaupungin koulujen pihasuunnitteluohjeessa ja Espoon ohjeissa opasteiden suunnitteluun.

Esteettömyys yleisten alueiden suunnittelussa ja rakentamisessa, Kaupunkitekniikan keskus

Katualueiden ja yleisten ulkoalueiden esteettömyyttä ohjataan tyyppiirustuksilla, jotka löytyvät Kaupunkitekniikan verkkosivuilta. Espoossa on käytössä Suraku-kortit, joissa esitetään yleisohjeet esteettömien julkisten ulkoalueiden suunnitteluun, rakentamiseen ja kunnossapitoon. Espoo on ollut mukana myös asemaympäristön esteettömyyssuunnitteluohjeen laadinnassa SUJUVAssa, joka on visualisoitu kooste esteettömyysmääräyksistä, -ohjeista ja -suosituksista. SUJUVA-ohjeen tavoitteena on ohjata suunnittelijoita esteettömien ratkaisujen valintaan suunnittelutyössään sekä auttaa ylläpitämään tilojen esteettömyyttä.

Esteettömyys rakennusvalvonnassa

Rakennusvalvonnan ennako-ohjauksen tavoitteena on hankkeen suunnittelun ohjaaminen ennakoidusti siten, että esteettömyyteen liittyvät säännökset tulevat huomioiduksi. Ennako-ohjausvaiheessa käydään Rakentamisen Topten –käytäntöjen mukainen ennakkoneuvottelu ja erityisen esteettömyyden hankkeissa käydään erillinen neuvottelu myös esteettömyysasiantuntijan ja lupakäsittelijän kesken.

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että rakennus ja sen piha- ja oleskelualueet suunnitellaan ja rakennetaan niiden käyttötarkoituksen, käyttäjämäärän ja kerrosluvun edellyttämällä tavalla siten, että esteettömyys ja käytettävyys otetaan huomioon erityisesti lasten, vanhusten ja vammaisten henkilöiden kannalta. (MRL 117 e § Esteettömyys)

Rakennushankkeen pääsuunnittelija vastaa siitä, että suunnitelmat täyttävät maankäyttö- ja rakennuslain esteettömyysasetuksen vaatimukset. Pääpiirustuksissa ja pihasuunnitelmassa esitetään käyttötarkoituksen mukaiset merkinnät.

Lupakäsittelyvaiheessa pääsuunnittelija täyttää Esteettömyyden suunnittelu- ja tarkastusasiakirjan ja toimittaa ne lupahakemuksen liitteiksi (Pientaloa suuremmissa hankkeissa). Lisäksi erityisen esteettömyydenkohteissa pääsuunnittelija laatii esteettömyyselvityksen.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	42/57
Kaupunginhallitus	§ 123	11.04.2022
Valtuusto	§ 56	25.04.2022
Kaupunginhallitus	§ 206	06.06.2022
Kaupunginhallitus	§ 52	13.02.2023
Kaupunginhallitus	§ 96	29.04.2024
Valtuusto	§ 36	20.05.2024

Eryyisen esteettömyyden hankkeissa pääsuunnittelija esittelee hankkeen vammaisneuvoston Rakennetaan kaikille työryhmälle (RAKA), joka antaa lausunnon. Eryyisen esteettömyyden kohteissa tai muuten erityisissä hankkeissa annetaan yleensä myös lupamääräyksiä. Jos suunnitelmat sisältävät poikkeamia säännöksistä, on ne esitettävä ja perusteltava lupahakemuksen yhteydessä. Rakennusvalvonta arvio poikkeamien vähäisyyden ja onko lupaa mahdollista myöntää.

Suunnitelman mukaisen esteettömyyden toteutuminen varmistetaan ennen rakennuksen käyttöönottoa tehtävässä työmaakäynnissä. Esteettömyyden toteutumisen tarkastaminen:

- Pääsuunnittelija tarkastaa ja täyttää Esteettömyyden suunnittelu- ja tarkastusasiakirjan
- Eryyisen esteettömyyden kohteissa tehdään työmaakäynti, johon osallistuvat pääsuunnittelija, esteettömyysasiantuntija ja lupakäsittelijä sekä RAKA-ryhmän edustaja.
- Eryyisen esteettömyyden kohteissa pääsuunnittelija laatii muistion, johon kirjataan havainnot vielä mahdollisesti korjattavista asioista.
- Kun muistioon kirjatut puutteet on korjattu, pääsuunnittelija täydentää muistiota valokuvien ja omalla allekirjoituksellaan sekä toimittaa sen käyttöönotosta vastaavalle rakennustarkastajalle. (ePermit).

Esteettömyysasiantuntija

Esteettömyysasiantuntijan tehtävänä on toimia kaupunkiympäristötoimialan toimialueen esteettömyyden koordinoijana. Esteettömyysasiantuntija opastaa toimialan asiantuntijoita esteettömyyteen liittyvissä kysymyksissä ja on mukana suunnittelun ja rakentamisen ohjauksessa asemakaavoituksessa, katu- ja puistosuunnittelussa sekä rakennuslupakäsittelyssä. Esteettömyysasiantuntijan tehtävänä on myös esteettömyyden toteutumisen suoritteiden seuranta, esteettömyyttä edistävien tietopalveluiden ja neuvonnan kehittäminen kaupunkilaisille sekä koulutuksen ja tiedotuksen lisääminen henkilöstölle. Esteettömyysasiantuntija toimii toimialansa edustajana vammaisneuvostossa ja vanhusneuvostossa sekä linkkinä vammaisneuvoston Rakennetaan kaikille -työryhmän suuntaan.

Esteettömyys ja saavutettavuus palveluissa ja ohjelmissa

Esteettömyyden ja saavutettavuuden toteutuminen on erittäin tärkeää kaikilla toimialoilla. Esteettömyysasiantuntija tukee muiden toimialojen ja tulosyksiköiden esteettömyystyötä ja osallistuu suunnittelun ja rakentamisen ohjaukseen kaupungin omissa hankkeissa, kuten esimerkiksi

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	43/57
Kaupunginhallitus	§ 123	11.04.2022
Valtuusto	§ 56	25.04.2022
Kaupunginhallitus	§ 206	06.06.2022
Kaupunginhallitus	§ 52	13.02.2023
Kaupunginhallitus	§ 96	29.04.2024
Valtuusto	§ 36	20.05.2024

kouluissa ja päiväkodeissa. Kaupungin palveluissa huomioidaan esteettömyys ja saavutettavuus. Esteettömyys huomioidaan myös ulkopuolelta hankittavien kunnallisten palveluiden kilpailutuksessa ja hankkeistamisessa.

Esteettömyyden ja saavutettavuuden edistäminen on myös osa kaupungin ohjelmia ja suunnitelmia. Palvelujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuden toimenpidesuunnitelmassa vuosille 2023–2025 on useita esteettömyyttä ja saavutettavuutta edistäviä toimenpiteitä, joiden toteutumista seurataan. Suunnitelman yhtenä tavoitteena on edistää laaja-alaista ja toiminnallista esteettömyyttä elinympäristössä, asumisessa ja palveluissa. Ikäkausittaisten hyvinvointisuunnitelmien toimenpiteiden toteutuksessa huomioidaan yhdenvertaisuus, esteettömyys ja saavutettavuus sekä eri väestöryhmän tarpeet.

Esteettömyystyö vakiintunutta toimintaa kaupungissa

Esteettömyyden ja saavutettavuuden käyttäjälähtöinen kehittämistyö on Espoossa jatkuvaa, päivittäistä, suunnitelmallista toimintaa. Eteen tulevia ongelmia ratkaistaan osana perustyötä. Esteettömyyttä toteutetaan laajasti eri tulosyksiköissä. Käyttäjien kokemuksia kerätään eri keinoja hyödyntäen ja ohjeita päivitetään tarpeen mukaan. Suoritteiden seurantaan kehitetään mittarit, joita hyödynnetään esteettömyyden kehittämistyössä. Esteettömyysasiantuntija kehittää ja tukee yhteistyötä eri tulosyksiköiden välillä sekä ylläpitää verkostotyötä. Esteettömyysasiantuntija on mukana vammaisneuvostossa ja vanhusneuvostossa ja edistää neuvostojen työn huomioimista kaupungin esteettömyystyössä. Esteettömyyden tietopalvelua kehitetään, niin että esteettömyystietoa on helposti saatavilla. Henkilöstön esteettömyyskoulutusta ja käyttäjälähtöisen esteettömyyden ymmärrystä lisätään ja osaaminen varmistetaan.

Esteettömyystyö on saatu vakiinnutettua osaksi kaupungin toimintaa. Esteettömyysohjelmaa tullaan päivittämään vastaamaan paremmin nykyisiä kehittämistarpeita.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 29.04.2024 § 96

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee tiedoksi selostusosan vastauksena valtuutettu Johanna Värmälän ja Liisa Kivekkään ym.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	44/57
Kaupunginhallitus	§ 123	11.04.2022
Valtuusto	§ 56	25.04.2022
Kaupunginhallitus	§ 206	06.06.2022
Kaupunginhallitus	§ 52	13.02.2023
Kaupunginhallitus	§ 96	29.04.2024
Valtuusto	§ 36	20.05.2024

26.4.2021 tekemään valtuustoaloitteeseen erillisen esteettömyysohjelman laatimiseksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus 13.02.2023 § 52

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee tiedoksi selostusosan vastauksena valtuutettu Johanna Värmälän ja Liisa Kivekkään sekä 17 muun valtuutetun 26.4.2021 tekemään valtuustoaloitteeseen erillisen esteettömyysohjelman laatimiseksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Puheenjohtaja Guzeninan kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Kaupunginhallitus 06.06.2022 § 206

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee tiedoksi selostusosan vastauksena valtuutettu Johanna Värmälän ja Liisa Kivekkään sekä 17 muun valtuutetun 26.4.2021 tekemään valtuustoaloitteeseen erillisen esteettömyysohjelman laatimiseksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Guzenina puheenjohtajan kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Guzeninan ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	45/57
Kaupunginhallitus	§ 123	11.04.2022
Valtuusto	§ 56	25.04.2022
Kaupunginhallitus	§ 206	06.06.2022
Kaupunginhallitus	§ 52	13.02.2023
Kaupunginhallitus	§ 96	29.04.2024
Valtuusto	§ 36	20.05.2024

Päätös

Kaupunginhallitus:
Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Valtuusto 25.04.2022 § 56

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee tiedoksi selostusosan vastauksena valtuutettu Johanna Värmälän ja Liisa Kivekkään sekä 17 muun valtuutetun 26.4.2021 tekemään valtuustoaloitteeseen erillisen esteettömyysohjelman laatimiseksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Värmälä Kivekkään kannattamana ehdotti, että asia palautetaan seuraavin perusteluin:

”Valtuusto palauttaa asian uudelleen valmisteluun, jotta vastauksessa voidaan huomioida vammaisneuvoston ja sen Rakennetaan kaikille -työryhmän lausunto.”

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu palautusehdotus, joten seuraavien puhujien on kohdistettava puheensa palautukseen.

Keskustelun palautuksesta päätyttyä puheenjohtaja totesi, että oli äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti, että äänestyksessä ne, jotka kannattavat palautusehdotusta, äänestävät jaa ja ne, jotka vastustavat palautusehdotusta, äänestävät ei.

Valtuusto hyväksyi puheenjohtajan äänestysjärjestysehdotuksen.

Äänestyksessä valtuusto 39 äänellä 33 ääntä vastaan, 2 äänestäessä tyhjää hyväksyi palautusehdotuksen. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Puheenjohtaja totesi, että valtuusto on päättänyt palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

Päätös

Valtuusto:
Asia palautettiin uudelleen valmisteltavaksi siten, että vastauksessa voidaan huomioida vammaisneuvoston ja sen Rakennetaan kaikille -työryhmän lausunto.

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	46/57
Kaupunginhallitus	§ 123	11.04.2022
Valtuusto	§ 56	25.04.2022
Kaupunginhallitus	§ 206	06.06.2022
Kaupunginhallitus	§ 52	13.02.2023
Kaupunginhallitus	§ 96	29.04.2024
Valtuusto	§ 36	20.05.2024

Kaupunginhallitus 11.04.2022 § 123

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee tiedoksi selostusosan vastauksena valtuutettu Johanna Värmälän ja Liisa Kivekkään sekä 17 muun valtuutetun 26.4.2021 tekemään valtuustoaloitteeseen erillisen esteettömyysohjelman laatimiseksi ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite esteettömyysohjelman tekemiseksi
- Valtuustoaloite erillisen esteettömyysohjelman laatimiseksi 200422
Lausunto Evane ja RAKA

Tiedoksi

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	47/57
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 83	10.04.2024
Kaupunginhallitus	§ 97	29.04.2024
Valtuusto	§ 37	20.05.2024

Asianumero 3468/12.00.01/2023

Valtuusto 20.05.2024 § 37

§ 37

Valtuustoaloite lasten ja nuorten sähkötukokoinnin kitkemiseksi

Valmistelijat / lisätiedot:
Kaarnalehto Annika
Stark Elisa
Törölä Siri
Kaski Mirjami
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginhallitus

Valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Henna Kajavan ym. 23.10.2023 jättämään valtuustoaloitteeseen lasten ja nuorten sähkötukokoinnin kitkemiseksi sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Kajava Juvosen kannattamana teki seuraavan toivomuksen: 10.2

Valtuusto toivoo, että Espoon päihdesuunnitelma huomioisi päihteiden haittavaikutuksia esittävän kuvamateriaalin tehokeinona torjua nuorten päihteiden käyttöä

Kajava Juvosen kannattamana teki seuraavan toivomuksen: 10.1

Valtuusto toivoo, että Espoon oppilaitoksissa peruskouluista ammattikouluihin ja lukioihin pyritään tavoittamaan sähkötukokoiijat ja muut päihteiden käyttäjät sekä sähkötukokoinnin tai muun päihteiden käytön ilmetessä puututtaisiin päihteiden käyttöön rakentavalla ja oppilaasta välittävällä tavalla.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen ehdotuksen tulleen hyväksytyksi yksimielisesti.

Sitten otettiin käsiteltäväksi toivomukset.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Kajavan toivomusehdotus 10.1 hyväksyä yksimielisesti? Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi valtuuston hyväksyneen sen yksimielisesti.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Kajavan toivomusehdotus 10.2. yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta vastustettiin, puheenjohtaja totesi, että on äänestettävä.

Puheenjohtaja ehdotti, että äänestyksessä ne, jotka kannattavat Kajavan ehdotusta, äänestävät jaa ja ne, jotka vastustavat sitä, äänestävät ei. Valtuusto hyväksyi puheenjohtajan ehdotuksen.

Äänestyksessä valtuusto 34 äänellä 31 ääntä vastaan ja 9 äänestäessä tyhjää hyväksyi Kajavan ehdotuksen 10.2. Äänestyslista on pöytäkirjan liitteenä.

Päätös

Valtuusto:
Kaupunginhallituksen ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisäksi hyväksyttiin seuraavat toivomukset:

Valtuusto toivoo, että Espoon päihdesuunnitelma huomioisi päihteiden haittavaikutuksia esittävän kuvamateriaalin tehokkeinona torjua nuorten päihteiden käyttöä.

Valtuusto toivoo, että Espoon oppilaitoksissa peruskouluista ammattikouluihin ja lukioihin pyritään tavoittamaan sähkötupakoijat ja muut päihteiden käyttäjät sekä sähkötupakoinnin tai muun päihteiden käytön ilmetessä puututtaisiin päihteiden käyttöön rakentavalla ja oppilaasta välittävällä tavalla.

Selostus

Valtuutettu Henna Kajava yhdessä 16 muun valtuutetun kanssa ovat jättäneet 23.10.2023 valtuustoaloitteen lasten ja nuorten sähkötupakoinnin kitkemiseksi. Valtuustoaloitteessa esitetään, että Espoon kouluissa peruskouluista ammattikouluihin ja lukioihin ryhdytään torjumaan sähkötupakointia tehokkain ja monipuolisin toimin, sekä päivitetään Espoon päihdetoimintamallit vastaamaan nykyistä tilannetta.

Valmistelu

Lausunto on valmisteltu Kasvun ja oppimisen toimialan suomenkielisen perusopetuksen, ruotsinkielisten sivistyspalveluiden, toisen asteen ja nuorisopalveluiden ja toimialan esikunnan yhteistyönä. Lausunto käsitellään kasvun ja oppimisen lautakunnassa 6.3.2024 ja svenska rum - lautakunnassa 14.3.2024.

Valtuustoaloite oli Nuorisovaltuuston käsittelyssä 6.2.2024. Nuorisovaltuusto kannattaa aloitetta, mutta korostaa samalla, että terveellisten elämäntapojen oppiminen tapahtuu tehokkaimmin kodeissa vanhemmilta. Koulut voivat puuttua sähkötupakan käyttöön ankarammin, mutta nuorten päihteiden käyttöön liittyviä trendejä on usein vaikeaa kääntää vain haitoista sivistämällä. Koulun alueella tapahtuvaa sähkötupakointia on hyvin vaikeaa valvoa ja nuorten sähkötupakointi painottuu vapaa-ajalle.

Valtuustoaloitteessa toivotaan vastauksia seuraaviin kysymyksiin:
Miten rehtoreita ja koulujen henkilökuntaa koulutetaan?
Miten tietoa voidaan levittää haitoista ja markkinoinnista tehokkaammin?
Miten välituntivalvontaa voidaan tehostaa?
Miten vanhempia voidaan tiedottaa paremmin?

Lautakunnan lausunto

Espoon opiskeluhoitosuunnitelman liitteenä olevaa Espoon päihdesuunnitelmaa päivitetään kevään 2024 aikana yhteistyössä tulosityksiköiden ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa. Suunnitelmassa huomioidaan myös sähkötupakointiin ja muiden nikotiinituotteiden käyttöön puuttuminen ja ennaltaehkäisy. Päihdesuunnitelman toimenpiteiden toteutuksesta vastaa oppilaitoksen rehtorin johtama yhteisöllinen hyvinvointiryhmä.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue on järjestänyt etävanhempainillan aiheesta "Vape ja nikotiinituotteet – mitä huoltajan on hyvä tietää" 29.11.2023, tästä jaettiin huoltajille tietoa Wilmassa. Tallenne on edelleen katsottavissa LUVNin nettisivuilla. Ruotsinkielinen tulosityksikkö on järjestänyt 25.01.2024 yhteisen vanhempainillan yhteistyössä poliisin, nuorisotyön ja järjestöjen kanssa.

Materiaalista ja koulutuksista mm. Ehyt ry:ltä ja Syöpäjärjestöiltä on tiedotettu koulujen henkilökunnalle alkuvuodesta 2024 rehtorien kautta ja intranetissä. Huoltajille on lähdössä Wilma-tiedote toimialalta (valmisteltu yhteistyössä Länsi-Uudenmaan poliisin kanssa) päihde- ja väkivaltailmiöistä, johon myös sisältyy sähkötupakka (helmikuu 2024).

Nikotiinituotteiden ja sähkötupakan käytön vaaroista tiedottamisessa sekä käytön lopettamisen tuessa opiskeluhoiton henkilöstöllä, erityisesti koulu- ja opiskeluterveydenhuollolla on iso rooli. Terveystarkastaja tapaa jokaisen oppilaan lakisääteisissä terveystarkastuksissa, ja ottaa puheeksi myös päihteiden käytön.

Kouluissa ja lukioissa noudatetaan Espoon opiskeluhoitosuunnitelman liitteenä olevaan päihdesuunnitelmaa. Opetukseen sisällytetään

ennaltaehkäisevä työote mm. integroimalla eri oppiaineisiin hyvinvointia ja terveyttä edistäviä sisältöjä. Oppilaita tuetaan heidän itsetuntonsa kehittämisessä ja heitä rohkaistaan keskustelemaan ja hankkimaan tietoa oman hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Oppilaiden ymmärrystä vahvistetaan päihteiden käyttöön liittyvistä riskeistä, ja tuetaan heitä tekemään valintoja, jotka edistävät omaa hyvinvointia ja terveyttä. Ehkäisevää päihdetyötä tehdään yhteistyössä oppilaskuntien ja huoltajien kanssa, ja sähkötupakka voidaan ottaa puheeksi esimerkiksi vanhempainiltojen yhteydessä ja muussa kotien ja koulujen välisessä viestinnässä. Koulupäivän aikaisesta sähkötupakan käytöstä otetaan yhteys huoltajaan saman päivän aikana.

Sähkötupakkaa käsitellään osana terveystiedon opetusta. Terveystiedossa terveyteen, hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä ilmiöitä tarkastellaan ikäkaudelle sopivalla tavalla terveysosaamisen eri osa-alueiden kautta. Näitä ovat terveyteen liittyvät tiedot, taidot, itsetuntemus, kriittinen ajattelu sekä eettinen vastuullisuus. Opetuksessa huomioidaan terveyteen liittyvien ilmiöiden moniulotteisuus ja -tasoisuus: terveyttä tukevat ja kuluttavat fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset tekijät sekä näiden väliset yhteydet ja syy-seuraussuhteet. Terveysosaamisen avulla oppilaat hahmottavat terveyden laaja-alaisuutta ja saavat valmiuksia tehdä tarkoituksenmukaisia ja perusteltuja terveyteen liittyviä valintoja ja päätöksiä. Terveysosaaminen lisää kykyä tunnistaa ja muokata tekijöitä, jotka mahdollistavat oppilaiden oman ja ympäristönsä terveyden ja hyvinvoinnin arvostamisen, ylläpitämisen ja edistämisen.

Tupakkalain mukaan tupakointi on kiellettyä julkista palvelua tarjoavien rakennusten sisätiloissa. Lisäksi se on kielletty päiväkotien taikka esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta tai lukio-opetusta antavien oppilaitosten ulkotiloissa.

Tupakkalain mukaan tupakan vastikkeita, tupakointivälineitä ja sähkösavukkeita ei saa elinkeinotoiminnassa myydä tai muutoin luovuttaa alle 18-vuotiaalle. Tupakkatuotetta, tupakan vastiketta, tupakointivälinettä, tupakkajäljitelmaa, sähkösavuketta tai nikotiinigestettä ei saa markkinoida. Koulujen järjestyssäännöissä kielletään tupakointi ja päihteiden käyttö. Ellei sähkötupakoinnin kiellosta ole erikseen jo mainintaa koulun järjestyssäännöissä, järjestyssääntöihin tehdään muutosehdotus, joka koskee myös sähkösavukkeiden sekä tupakkajäljittelmiä kieltämistä. Julkisuudessa on nostettu esille se, että tupakkalakia tulisi tarkentaa mm. sähkösavukkeiden osalta.

Koulujen ja oppilaitosten henkilökuntaa on ohjeistettu puuttumaan tupakointiin ja nikotiinituotteiden käyttöön välittömästi sitä havaitessaan. Kouluissa tiedotetaan lainsäädännöstä ja järjestyssäännöistä sekä valvotaan niiden noudattamista. Tiedotuksen ja tukimateriaalien myötä

opettajat osaavat paremmin tunnistaa sähkötupakkavälineitä ja sähkötupakan hajun.

Nuorisopalveluiden vuonna 2021 päivitetystä päihdetoimintamallissa tupakkatuotteet, mukaan lukien sähkötupakka, on huomioitu. Kun nuoren kohtaamiseen liittyy päihteitä, tehdään tilannekohtainen arvio ja toimitaan sen mukaisesti. Sähkötupakan poltto, myynti ja siihen liittyvät lieveilmiöt ovat nuorisonohjaajille tuttuja. Nuorisonohjaajia on tiedotettu helmikuussa järjestettävästä Ehyt ry:n Nikotiinittomuustyön uudet haasteet -koulutuksesta, jossa aiheena on muun muassa uudet ilmiöt. Yleisesti ottaen ehkäisevä päihdetyö on osa nuorisonohjaajien arkityötä, joten he kannustavat lapsia ja nuoria kaikenlaiseen päihteettömyyteen, myös luopumaan sähkötupakasta.

Omnian kuntayhtymä kertoo, että järjestysääntöjen mukaan kaikki toimipisteet ovat savuttomia. Tupakan, sähkötupakan, nuuskan ja niiden kaltaisten tuotteiden käyttö ja esilläpito on kielletty Omnian kaikissa tiloissa ja piha-alueilla. Opettajat käyvät järjestysääntöjä läpi aloittavien opiskelijoiden kanssa. Erillistä välituntivalvontaa ei ole, poikkeuksena TUVAn opiskelijat. Henkilöstö on ohjeistettu puuttumaan oppilaitoksen alueella olevaan tupakointiin (järjestysääntöt). Yhteisissä tutkinnonosissa, Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen-osiossa opettajat ottavat asian esille opiskelijoiden kanssa.

Omniaassa suunnitellaan toteutettavan vuoden 2024 aikana sähkötupakoinnin vaaroihin liittyvä kampanjointia yhteistyössä opiskelijakunnan kanssa. Henkilöstön tietoisuutta lisätään sähkötupakointiin liittyvistä ilmiöistä tietoa esim. Hyvinvointi- ja turvallisuusryhmissä, ja yhteisissä huoltajatilaisuuksissa asiaa tuodaan esille.

Eduskunta käsittelee parhaillaan tupakkalakia. Lakiesityksen mukaan laajennetaan koulujen mahdollisuuksia ottaa pois sähkötupakointivälineitä alaikäisiltä.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 29.04.2024 § 97

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-Aho Harri

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Henna Kajavan ym. 23.10.2023 jättämään

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	52/57
Kasvun ja oppimisen lautakunta	§ 83	10.04.2024
Kaupunginhallitus	§ 97	29.04.2024
Valtuusto	§ 37	20.05.2024

valtuustoaloitteeseen lasten ja nuorten sähkö tupakoinnin kitkemiseksi sekä toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kasvun ja oppimisen lautakunta 10.04.2024 § 83

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-Aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Henna Kajavan sekä 16 muun valtuutetun 23.10.2023 jättämään valtuustoaloitteeseen lasten ja nuorten sähkö tupakoinnin kitkemiseksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Nämnden Svenska rum 14.03.2024 § 24

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Rinta-Aho Harri

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsedelen om ledamot Henna Kajavas och 16 andra ledamöters motion 23.10.2023 om att få bort rökning av e-cigarett bland barn och unga.

Beslut

Nämnden Svenska rum
Förslaget godkändes enhälligt.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

53/57

Kasvun ja oppimisen lautakunta
Kaupunginhallitus
Valtuusto

§ 83
§ 97
§ 37

10.04.2024
29.04.2024
20.05.2024

Liitteet

7 Äänestyslista § 37

Oheismateriaali

2 Valtuustoaloite lasten ja nuorten sähkötupakoinnin kitkemiseksi
3 Nuorisovaltuuston lausunto valtuustoaloitteeseen lasten ja nuorten sähkötupakoinnin kitkemiseksi

Tiedoksi

§ 38

Kokouksessa jätetyt aloitteet ja kysymykset**Selostus**

Puheenjohtaja totesi, että hallintosäännön I osan 1 luvun 7 §:n mukaisina aloitteina oli jätetty seuraava aloite / seuraavat aloitteet:

- Valtuutetut Halkosaari ym. esittävät: "Valtuustoaloite yhtenäisten käytäntöjen luomiseksi ilmoitustaulujen sijoittamisesta."
- Valtuutetut Nevanlinna ym. esittävät: "Valtuustoaloite purkumateriaalien kierrätysuunnitelmien edellyttämisestä asemakaavoissa."
- Valtuutetut Alaviiri ym. esittävät: "Valtuustoaloite vahtimestaripalveluiden siirtämisestä takaisin sivistustoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen."
- Valtuutetut Savela ym. esittävät: "Valtuustoaloite Espoon tilinpäätöksen tuloksen ollessa ylijäämäinen, siitä 0,5 % ohjattaisiin jatkossa hyväntekeväisyyteen."
- Valtuutetut Kerola ym. esittävät: "Valtuustoaloite runkolukittavien pyörätelineiden lisäämiseksi kaikkien julkisten palvelujen yhteyteen (Kerola Hannele)."
- Valtuutetut Seppälä ym. esittävät: "Valtuustoaloite Turvallinen koulupolku on jokaisen nuoren oikeus - Espoon panostettava sateenkaarinuorten kohtaamiseen ja hyvinvointiin kouluissa."

Lisäksi puheenjohtaja totesi, että kokouksen aikana oli jätetty 3 kpl valtuustokysymyksiä:

- Valtuustokysymys Nihtisalontien ja muiden Espoon pientaloalueiden hiekkateiden kunnossapidosta ja asvaltoinnista (Kajava Henna)
- Valtuustokysymys pienpanimoiden toimintaedellytysten parantamisesta (Vanhanen Joel)
- Valtuustokysymys Espoon varautumisesta tietoturvapoikkeamiin (Arstila Leila)

Päätös

Valtuusto:

Puheenjohtajan ehdotukseen yhtyen valtuusto yksimielisesti lähetti aloitteet ja kysymykset kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 28, § 29, § 34, § 35, § 36, § 37, § 38

Muutoksenhakukielto

Edellä mainitusta päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 30, § 31, § 32, § 33

Kunnallisvalitus

Edellä mainittuihin päätöksiin haetaan muutosta valittamalla.

Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Muutosta päätöksiin haetaan Helsingin hallinto-oikeudelta.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua päätöksen lähettämisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on julkaistu, ei oteta lukuun valitusaikaa laskettaessa.

Valituskirjelmän sisältö

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valituskirjelmä on valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen omakätisesti allekirjoitettava. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta, sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeudelle osoitteella:

Helsingin hallinto-oikeus, kirjaamo
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000
Telekopio: 029 56 42079
Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi
Virasto-aika: 8.00 – 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Omalla vastuulla valituskirjelmän voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Omalla vastuulla valituksen voi toimittaa ennen valitusajan päättymistä myös telekopiona tai sähköpostilla. Määräajassa toimitettava asiakirja on lähetettävä ennen määräajan päättymistä lainkäyttöviranomaiselle siten, että asiakirja on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä.

Valituksen käsittelyn maksullisuus

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa valitusviranomaiselta. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa valitusviranomaiselta sekä tuomioistuinlaitoksen sivustolta.